

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S
DĖL KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

1999 m. kovo 19 d. Nr. 308

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatus (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gruodžio 21 d. nutarimą Nr. 1603 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. [106–2374](#)).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

SUSISIEKIMO MINISTRAS,
L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS

RIMANTAS DIDŽIOKAS

KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kuršių nerijos nacionalinis parkas (toliau vadinama – nacionalinis parkas) įsteigtas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1991 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. I-1244 „Dėl Dzūkijos, Kuršių nerijos, Žemaitijos nacionalinių parkų, Trakų istorinio nacionalinio parko ir Viešvilės valstybinio rezervato įsteigimo“ (Žin., 1991, Nr. [13-332](#)) vertingiausiajam gamtiniui bei kultūriniui požiūriu Lietuvos pajūrio kraštovaizdžio kompleksui su unikaliu Europoje kopagūbrių ir etnokultūriniam paveldui išsaugoti, tvarkyti bei tausojamai naudoti.

2. Nacionalinio parko plotas – 26,4 tūkst. ha (sausuma – 9,7 tūkst. ha, Kuršių marių akvatorija – 4,2 tūkst. ha ir Baltijos jūros akvatorija – 12,5 tūkst. ha), iš jo Neringos miesto administruojama teritorija – 8,98 tūkst. ha (sausuma), Klaipėdos miesto administruojama teritorija – 0,794 tūkst. ha (sausuma).

3. Veiklą nacionalinio parko teritorijoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl statybų Lietuvos Respublikos pajūrio juostoje ir Kuršių nerijoje“, kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, kiti teisės aktai bei šie nuostatai.

4. Nacionalinio parko teritorija, administruojama Neringos ir Klaipėdos miestų savivaldybių, tvarkoma pagal planavimo schemą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1269 „Dėl Kuršių nerijos nacionalinio parko planavimo schemos (generalinio plano)“ (Žin., 1994, Nr. [99-1977](#)), ir ja remiantis parengtus bei nustatytą tvarka suderintus ir patvirtintus gyvenviečių detaliuosius planus, miškotvarkos, vandentvarkos, rekreacijos, nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo, inžinerinių komunikacijų ir kitus projektus.

5. Nacionalinio parko žemė yra išimtinė valstybės nuosavybė. Žemė nacionaliniame parke gali būti nuomojama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

II. NACIONALINIO PARKO PASKIRTIS, APSAUGA IR NAUDOJIMAS

6. Nacionalinio parko paskirtis yra:

6.1. išsaugoti Kuršių nerijos didįjį kopagūbrį, jo senąsias parabolines kopas ties Juodkrante, pilkąsias kopas Agilos – Naglių ruože, pustomas Parnidžio kopas, užpustytus senuosius dirvožemius, taip pat pajūrio ir pamario palvės, kupstynės gamtinius kompleksus, apsauginį pajūrio kopagūbrį, savitą Kuršių nerijos augaliją, taip pat miškus su sengirės fragmentais, gyvūniją;

6.2. išsaugoti savitą kultūros paveldą, iš jo autentiškas pamario nekilnojamąsias kultūros vertybes, etnografines žvejų sodybas, senąsias vilas Nidos, Juodkrantės, Preilos, Pervalkos gyvenvietėse, užpustytų senųjų gyvenviečių kultūrinius sluoksnius, memorialines vietas, puoselėti būdingas medinės architektūros tradicijas;

6.3. atkurti sunaikintus ir pažeistus gamtos, kultūros kompleksus bei objektus;

6.4. išsaugoti nacionalinio parko sausumos, marių ir jūros ekosistemų stabilumą;

6.5. vykdyti tyrimus ir stebėjimus, kaupti informaciją gamtosausgos, kultūros paveldo apsaugos srityse;

6.6. plėtoti pažintinę rekreaciją, reguliuoti ūkinę veiklą ir urbanizacijos plėtrą pagal nacionalinio parko planavimo schemą, statinių formas ir tūrius riboti pagal gamtos ir kultūros vertybių apsaugos reikalavimus, nustatytus teisės aktuose ir teritorijų planavimo dokumentuose;

6.7. iškelti iš nacionalinio parko teritorijos gamybos objektus, teršiančius aplinką ar nesusijusius su parko veikla ir jo gyventojų interesais, arba pakeisti jų veiklos pobūdį įstatymų nustatyta tvarka;

6.8. propaguoti Kuršių nerijos gamtos vertybes, materialinės ir dvasinės kultūros paveldą bei jų apsaugą.

7. Nacionalinio parko sausumos teritorija pagal planavimo schemą skirstoma į konservacinę (gamtiniai rezervatai ir draustiniai), apsauginę, rekreacinę, gyvenamąją ir ūkinę funkcines zonas.

8. Nacionalinio parko teritorijoje draudžiama eksploatuoti naudingąsias iškasenas (ši nuostata netaikoma reglamentuotai gintaro ir požeminių vandenų gavybai, išskyrus rezervatų teritorijas, kuriose ūkinė veikla draudžiama), statyti palapines. Kurti laužus, važinėti ir statyti transporto priemones leidžiama tik nustatytose vietose.

9. Bet kokia ūkinė, rekreacinė ar kita veikla neturi prieštarauti nacionalinio parko paskirčiai, keisti jo kraštovaizdžio, teršti aplinkos, pažeisti ekologinės pusiausvyros.

10. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl statybų Lietuvos Respublikos pajūrio juostoje ir Kuršių nerijoje“ Kuršių nerijoje (išskyrus Kuršių nerijoje esančias gyvenvietes) uždrausta statyti naujus ir perstatyti (rekonstruoti) esamus pastatus (statinius) ar įrenginius. Išimtiniais atvejais tokie pastatai (statiniai) ar įrenginiai gali būti statomi ir perstatomi (rekonstruojami) tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei leidus.

11. Kuršių nerijos gyvenviečių detalieji planai, statinių, inžinerinių komunikacijų ir kitų objektų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami teritorijų planavimo normų sąvado ir statybos reglamentų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti nacionalinio parko planavimo schemai.

III. NACIONALINIO PARKO VALDYMAS IR VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

12. Nacionalinio parko veiklą pagal kompetenciją organizuoja biudžetinė įstaiga – nacionalinio parko direkcija (toliau vadinama – direkcija). Visas direkcijos steigėjo funkcijas vykdo Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – departamentas). Direkcija yra juridinis asmuo, turi antspaudą su savo pavadinimu ir sąskaitas banke.

13. Direkcijai vadovauja nacionalinio parko direktorius (toliau vadinama – direktorius), skiriamas aplinkos viceministro – Miškų ir saugomų teritorijų departamento direktoriaus (toliau vadinama – departamento direktorius) teisės aktų nustatyta tvarka, suderinus su Neringos miesto meru. Direktoriaus pavaduotojai skiriami departamento nustatyta tvarka.

14. Direkcijoje gali būti gamtos apsaugos, kultūros paveldo, rekreacijos, mokslo ir informacijos, miškininkystės bei kiti skyriai, girininkijos ir kiti padaliniai. Direkcijos nuostatus ir etatų sąrašą tvirtina departamento direktorius.

15. Direkcija atsako už saugomų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų apsaugą, organizuoja jų priežiūrą ir tvarkymą, skatina pažintinį turizmą, racionalų gamtos išteklių ir kultūros paveldo naudojimą, pagal kompetenciją kontroliuoja, kad fizinių ir juridinių asmenų veikla parko teritorijoje atitiktų nustatytąją parko apsaugos ir naudojimo tvarką, turi kitas teisės aktų nustatytas teises ir pareigas.

16. Nacionalinio parko teritorijoje valstybinę gamtos išteklių naudojimo ir aplinkos apsaugos kontrolę pagal kompetenciją vykdo direkcija, Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas, kitos įgaliotos valstybės institucijos. Neringos ir Klaipėdos miestų tarybų, valdybų sprendimai ir merų potvarkiai, neviršijantys jų kompetencijos, yra privalomi visoms savivaldybių teritorijoje esančioms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, taip pat pareigūnams ir gyventojams.

17. Svarbiausias nacionalinio parko problemas pagal kompetenciją gali nagrinėti ir teikti pasiūlymus dėl jų sprendimo Kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento taryba, Aplinkos ministerijos sudarytos ir kitos specialios tarybos.

IV. NACIONALINIO PARKO VEIKLOS EKONOMINIAI PAGRINDAI

18. Nacionalinio parko teritorijoje ūkinę veiklą vykdo Neringos ir Klaipėdos miestų savivaldos institucijos, kiti ūkio subjektai bei direkcija.

19. Nacionalinio parko žemė valdoma ir naudojama Lietuvos Respublikos žemės įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka.

20. Nacionalinio parko funkcijoms ir programoms vykdyti skiriamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Taip pat gali būti naudojamos Neringos ir Klaipėdos miestų savivaldybių biudžetų lėšos, valstybinio ir savivaldybių gamtos apsaugos fondų, kitų fondų lėšos, kitos teisėtai įgytos lėšos.

21. Nacionalinio parko finansiniai ištekliai naudojami:

21.1. direkcijai išlaikyti;

21.2. nacionaliniam parkui tvarkyti, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms išsaugoti;

21.3. pažeistiems gamtos, kultūros kompleksams bei objektams atkurti;

21.4. tyrimams ir stebėjimams vykdyti;

21.5. nacionalinio parko švietėjiškai bei auklėjamajai veiklai, pažintinei rekreacijai plėtoti, nacionalinio parko vertybėms, jų apsaugai populiarinti, parkui reklamuoti ir reprezentuoti;

21.6. ypatingoms priemonėms (stichinių nelaimių padariniams šalinti, valstybinės reikšmės renginiams organizuoti ir kt.);

21.7. kitoms su nacionalinio parko paskirtimi susijusioms priemonėms įgyvendinti.

V. FIZINIŲ IR JURIDINIŲ ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

22. Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą nacionalinio parko teritorijoje fiziniai ir juridiniai asmenys gali verstis veikla, neprieštaraujančia nacionalinio parko paskirčiai.

23. Fiziniai ir juridiniai asmenys gali naudotis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais lengvatomis.

24. Nacionalinio parko žemės naudotojai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys privalo laikytis veiklos apribojimų, nustatytų Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme bei kituose įstatymuose, Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomų teritorijų nuostatuose bei kituose teisės aktuose ir nacionalinio parko planavimo scheme.

25. Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą žemės naudotojai negali trukdyti pažintiniais tikslais lankyti saugomų kraštovaizdžio kompleksų bei objektų.

26. Gidų paslaugas nacionalinio parko teritorijoje gali teikti parko darbuotojai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, turintys nustatytą tvarka išduotą pažymėjimą.

27. Direkcija turi teisę į nacionalinio parko simbolikos ir jo teritorijos būdingo kraštovaizdžio bei objektų atvaizdų naudojimą bei tiražavimą komerciniais tikslais.

28. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, traukiami atsakomybėn Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
